

GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE İŞE BAŞLAMA - İŞİ BIRAKMA

MÜKELLEFİYETTE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

**GELİR VERGİSİ
MÜKELLEFLERİNDE
İŞE BAŞLAMA - İŞİ BIRAKMA
MÜKELLEFİYETTE
MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER**

ÜCRETSİZDİR

Bu rehber elektronik ortamda www.gib.gov.tr internet sayfasından ulaşabilirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 20 • Kasım 2006

İÇİNDEKİLER

GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE

- ⇒ İŞE BAŞLAMA
- ⇒ İŞİ BIRAKMA
- ⇒ MÜKELLEFİYETTE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

Giriş.....	7
Mükellefiyet Başlangıcı	9
Gelir Vergisinde Tam Mükellefiyet ve Dar Mükellefiyet.....	10
İşe Başlamayı Bildirmek Zorunda Olanlar	11
İşe Başlamayı Bildirmek Zorunda Olmayanlar	12
İşe Başlamayı Bildirmeye Yetkili Olanlar	12
İşe Başlama, İşi Bırakma ve Mükellefiyette Meydana Gelen Değişikliklerde Bildirimin Şekli	13
Gelir Vergisi Mükelleflerinin Bağlı Olduğu Vergi Dairesi	13
İşe Başlamada Defter Tasdikleri	14
İşe Başlamada Vergi Dairesine Başvuru	14
İşe Başlama Bildirimine Eklenecek Belgeler	15
Vergi Levhası İle İlgili İşlemler	17
Ödeme Kaydedici Cihazla İlgili İşlemler	17
Mükellefiyette Meydana Gelen Değişiklerin Bildirilmesi	18
Mükellefiyetin Sona Ermesi.....	19
Ölüm Halinde Mükellefiyetin Sona Ermesi.....	20
Mükellefiyetin Sona Ermesi Halinde Beyanname Verme Süreleri	21
Vergi Dairesince İşi Bırakmış Sayılma	22
İşi Bırakan Mükelleflerin Yapması Gereken İşlemler.....	23
Dilekçeler.....	25

GİRİŞ

Bu rehberde Gelir Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca mükellefiyet tesisini gerektiren bir olayın oluşması, mükellefiyetle ilgili değişikliklerin olması ve mükellefiyetin herhangi bir nedenle sona ermesi gibi durumlarda, mükelleflerin nasıl bir yol izleyeceği ve hangi belgeleri bağlı buldukları vergi dairesine ibraz edecekleri hususlarına yer verilmiştir.

Her şeyin bir başlangıcı ve bitişi olduğu gibi vergilendirmede de mükellefiyetin başlaması, devamı ve sona erme süreçleri vardır. Gelir vergisinde mükellefiyet, mükellefiyeti gerektiren hukuki durumun oluşmasıyla başlar, devam eder ve gerekli şartların oluşmasıyla sona erer.

Bu rehberin hazırlanmasının amacı, gelir vergisi mükellef adaylarının ve gelir vergisi mükelleflerinin sağlıklı bir mükellefiyet süreci yaşamaları için önceden bilgilendirilmeleri suretiyle yaşanacak sorunların önüne geçmek ve mükellefiyet sürecini kolaylaştırmaktır.

MÜKELLEFİYET BAŞLANGICI

Gelir vergisi mükelleflerinin ticari, sınai veya zirai bir işle ilgili fiili olarak çalışmaya başlamaları veya mesleki bilgiye ve ihtisasa dayanan bir meslek ya da sanat faaliyetiyle uğraşmaları, bu kişilerin vergi mükellefi olmalarını gerektirir.

Fiili olarak çalışmaya başlamaktan kasıt mükellefin faaliyetine başladığını gösteren bazı şartların oluşmasıdır. Bu şartlar tüccarlar ve serbest meslek erbabı için farklılık göstermektedir.

▪ Tüccarlarda İşe Başlama Belirtileri

- Bir işyeri açmak (İşyeri açmaktan maksat, belli bir yerde bilfiil ticari veya sınai faaliyete geçmek demektir. Bir yerin ne maksatla olursa olsun sadece tutulmuş olması veya içinde tertibat ve tesisat yapılmakta bulunması işyerinin açıldığını göstermez.),
- İşyeri açılmamış olsa bile ticaret siciline veya mesleki bir teşekküle kaydolunmak,
- Kazançları basit usulde tespit edilen tüccarlar için işle bilfiil uğraşmaya başlanması.

Yukarıda sayılan şartlardan herhangi birinin gerçekleşmiş olması mükellefiyette işe başlanıldığını gösterir.

▪ Serbest Meslek Erbabı İçin İşe Başlama Belirtileri

- Muayenehane, yazıhane, atelye gibi özel işyerleri açmak,
- Çalışılan yere mesleki faaliyette bulunulduğunu ifade eden tabelalar ve levhalar asmak,
- Her ne şekilde olursa olsun devamlı olarak mesleki faaliyette bulunduğunu gösteren ilanlar yapmak,
- Serbest olarak mesleki faaliyette bulunmak üzere mesleki bir birlik veya mesleki bir odaya kayıt yaptırmak, (Bu şekilde birlik veya odaya kayıt yaptıranlar herhangi bir nedenle mesleki faaliyet yapmayacak ise bu durumu vergi dairesine bildirmek zorundadır.)

Yukarıda sayılan şartlarından herhangi birinin gerçekleşmiş olması mükelleflerin işe başladığını gösterir.

▪ **Kollektif Şirketlerde Mükellefiyet**

Gelir vergisi açısından kollektif şirketlerin tüzel kişiliği değil her bir ortak ayrı ayrı esas alınır ve gelir vergisi her bir ortak adına ayrı ayrı tarh ve tahakkuk ettirilir. Gelir vergisi stopajı bakımından vergi sorumlusu ve katma değer vergisi bakımından vergi mükellefi ise şirket tüzel kişiliğidir. Gelir stopaj veya katma değer vergisi şirket tüzel kişiliği adına tarh ve tahakkuk ettirilir.

▪ **Adi Komandit Şirketlerde Mükellefiyet**

Adi komandit şirketlerde gelir vergisinin muhatabı şirket ortaklarıdır. Gelir vergisi stopajı bakımından vergi sorumlusu ve katma değer vergisi bakımından vergi mükellefi adi komandit şirketin kendisidir.

▪ **Adi Ortaklıklarda Mükellefiyet**

Adi ortaklığın ticari faaliyette bulunması durumunda ortaklığın bu faaliyetten elde ettiği kazancı ortaklar şirketteki payları oranında beyan eder. Ortakların kazancı ticari kazanç olarak vergiye tabi tutulur. Adi ortaklıklar tüzel kişilikleri olmamasına rağmen diğer şirketler gibi gelir vergisi stopajı bakımından vergi sorumlusudur ve katma değer vergisi bakımından da vergi mükellefidir.

GELİR VERGİSİNDE TAM MÜKELLEFİYET VE DAR MÜKELLEFİYET

▪ **Gelir Vergisinde Tam Mükellefiyet**

Aşağıda yazılı gerçek kişiler, Türkiye içinde ve Türkiye dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler:

- Türkiye’de yerleşmiş olanlar; (Türkiye’de yerleşmekten kasıt, ikametgahın Türkiye’de olması veya bir takvim yılı içinde Türkiye’de devamlı olarak altı aydan fazla oturulmasıdır.)

Geçici ayrılmalar Türkiye’de oturma süresini kesmez.

- Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları.

▪ Gelir Vergisinde Dar Mükellefiyet

Türkiye’de yerleşik olmayan gerçek kişiler Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlardan dolayı dar mükellef olarak vergilendirilirler. Dar mükellef gerçek kişiler, sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilir, yabancı ülkelerde elde ettikleri kazanç ve iratlarını Türkiye’de beyan etmezler.

İŞE BAŞLAMAYI BİLDİRMEK ZORUNDA OLANLAR

- Vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı,
- Serbest meslek erbabı,
- Kollektif ve adi şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları,
- Zirai kazanç elde eden gerçek kişiler.

Yukarıda adı geçen gerçek ve tüzel kişiler bu faaliyetlerinden dolayı işe başladıklarını bağlı buldukları vergi dairesine bildirmek zorundadır.

İŞE BAŞLAMAYI BİLDİRMEK ZORUNDA OLMAYANLAR

- Ücret,
- Gayri Menkul Sermaye İradı (Gayrimenkullerin kiraya verilmesi ile elde edilen kira geliri),
- Menkul Sermaye İradı.(Hazine bonusu, Devlet tahvili v.s. faiz geliri.)
- Diğer kazanç ve irad,

veya bu sayılanların birkaçından dolayı gelir elde eden mükellefler vergi yükümlülüğüne girişlerini, vergi yükümlülüklerinde meydana gelen değişiklikleri ve yükümlülükten çıkışlarını bildirmek zorunda değildirlir.

Bu gelirleri elde edenlerin mükellefiyete giriş işlemleri bağlı buldukları vergi dairesine verdikleri ilk beyannameler üzerinden yapılır.

İŞE BAŞLAMAYI BİLDİRMEYE YETKİLİ OLANLAR

İşe başlama, 'İşe Başlama/Bırakma Bildirimi' ile yapılır. Bildirimle ilgili form vergi dairelerinden ya da Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesi olan www.gib.gov.tr adresinden temin edilebilir.

Bildirim;

- Gerçek kişilerde mükellef tarafından imzalanır.
- Tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayanlarda bunları temsile yetkili kişiler tarafından imzalanır.

İşe başlama bildiriminin serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir aracılığıyla düzenlenmesi halinde, bu kişiler tarafından da ayrıca kaşe/mühür basılmak suretiyle imzalanır.

İŞE BAŞLAMA, İŞİ BIRAKMA VE MÜKELLEFİYETTE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLERDE BİLDİRİM ŞEKLİ

İşe başlama, işi bırakma ve mükellefiyette meydana gelen değişikliklerde bildirimlerin yazılı olması esastır. Bunun istisnası defter ve belge tutmaya mecbur olmayan mükelleflerden okuma yazma bilmeyenlerin bildirimlerini sözlü olarak yapabilesidir. Sözlü bildirimler tutanakla tespit edilir.

Yazılı bildirimler posta ile taahhütlü olarak gönderilebilir. Bu durumda bildirim postaya verildiği tarih vergi dairesine verilme tarihi olarak kabul edilir.

GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN BAĞLI OLDUĞU VERGİ DAİRESİ

Bağlı bulunulan vergi dairesi gelir vergisi mükellefiyetinde, mükellefin işyeri veya iş merkezinin bulunduğu yer vergi dairesidir.

Gelir vergisi mükelleflerinin beyannamelerini verecekleri vergi daireleri aşağıda gösterilmiştir.

Gelir vergisi mükellefleri	→	işyerinin veya iş merkezinin bulunduğu yer vergi dairesi.
Gelirleri sadece zirai kazanç, ücret, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan veya bunların birkaçından veya tamamından ibaret olan mükellefler	→	ikametgahlarının bulunduğu yer vergi dairesi.
Belli bir işyeri bulunmaksızın çalışan ticaret ve serbest meslek erbabı	→	ikametgahlarının bulunduğu yer vergi dairesi.
Vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların tevkif edilen vergilerle ilgili işlemlerinde	→	ödeme ve tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesi.

İŞE BAŞLAMADA DEFTER TASDİKLERİ

Mükellefler ister bilanço esasını isterse işletme hesabı esasını seçsin, defterlerini işe başlamadan önce tasdik ettirmek zorundadırlar.

İşe yeni başlayan ticari kazanç mükellefleri, alım-satım ve hasılat tutarları belli olmadığından, yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılıncaya kadar işletme hesabı esasına göre defterini tasdik ettirebilirler. Ancak bu mükellefler dilerlerse bilanço esasına göre de defter tasdik ettirip kullanabilirler.

Noterlerce tasdik edilmesi zorunlu olan defterlerden herhangi biri,

- Yasal sürenin sonundan itibaren **bir aylık** süre içerisinde tasdik ettirilirse ikinci derece usulsüzlük cezası,
- Bir aylık süre geçtikten sonra tasdik ettirilirse birinci derece usulsüzlük cezası,
- Bir aylık süre geçmesine rağmen tasdik ettirilmezse birinci derece usulsüzlük cezası,

mükellefe uygulanır.

İŞE BAŞLAMADA VERGİ DAİRESİNE BAŞVURU

İşe Başlama Bildirimi

Mükellefiyetin başlaması için, vergi dairelerinden ya da Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sitesi olan www.gib.gov.tr adresinden elde edilen işe başlama bildirim formunun doldurulması ve forma eklenecek belgeler ile birlikte vergi dairesi sicil yoklama servisine müracaat edilmesi gerekmektedir.

Gerçek kişilerde işe başlama bildirimleri, **işe başlama tarihinden itibaren 10 gün içinde** kendilerince veya 1136 sayılı Avukatlık Kanununa göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı kanununa göre yetki almış meslek mensuplarınca ilgili vergi dairesine yapılır.

İşe başlamanın süresinde bildirilmemesi halinde vergi dairesi tarafından birinci derece usulsüzlük cezası kesilir.

İŞE BAŞLAMA BİLDİRİMİNE EKLENECEK BELGELER

▪ Gelir Vergisi Mükellefleri

- Noter onaylı imza sirkülerini,
 - Onaylı nüfus cüzdanı örneğini, (Bizzat başvurulması ve nüfus cüzdanının aslının ve bir adet nüfus cüzdanı fotokopisinin getirilmesi durumunda onay vergi dairesince yapılmaktadır.)
 - İkametgah belgesini,
- işe başlama bildirimine eklerler.

▪ Basit Usulde Vergilendirilen Mükellefler

- Onaylı nüfus cüzdanı örneğini, (Bizzat başvurulması ve nüfus cüzdanının aslının ve bir adet nüfus cüzdanı fotokopisinin getirilmesi durumunda onay vergi dairesince yapılmaktadır.)
 - İkametgah Belgesini,
 - İşyeri mülkiyetinin mükellefe ait olması halinde emsal kira bedelinin tespiti amacıyla emlak vergisine esas olan vergi değerini gösteren belediyeden onaylı belgeyi,
 - İşyeri kira ise kira kontratının bir örneğini,
- işe başlama bildirimine eklerler.

▪ Ticari Plakalı Araç Sahibi Mükellefler

- Onaylı nüfus cüzdanı örneğini, (Bizzat başvurulması ve nüfus cüzdanının aslının ve bir adet nüfus cüzdanı fotokopisinin getirilmesi durumunda onay vergi dairesince yapılmaktadır.)
 - İkametgah belgesini,
 - Taşıta ilişkin fatura veya noter senedinin tasdikli bir örneğini (Fatura veya noter senedi örneği, aslı ile birlikte ibraz edilmesi halinde vergi dairesince onaylanır.)
- işe başlama bildirimine eklerler.

▪ Diğer Ücret Geliri Elde Eden Hizmet Erbabı

Diğer ücretler aşağıda sayılan ücretlerden oluşur:

- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabının yanında çalışanlar,
- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,
- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,
- Gerçek ücretlerinin tespitine imkan olmaması sebebiyle, Danıştay kararıyla Maliye Bakanlığınca bu kapsama alınanlar.

Diğer ücret geliri elde eden hizmet erbabının işe başlama bildirimine ekleyeceği belgeler:

- Onaylı nüfus cüzdanı örneği. (Bizzat başvurulması ve nüfus cüzdanının aslının ve bir adet nüfus cüzdanı fotokopisinin getirilmesi durumunda onay vergi dairesince yapılmaktadır.)
- İkametgah Belgesini,
- İşverenden alınan iş bildirimini. (İş bildiriminde işverenin adı, soyadı, bağlı olduğu vergi dairesi, vergi numarası, T.C. Kimlik Numarası, adresi ve imzası bulunmalıdır.)

Mükellefler işe başlama bildirimini vergi dairesine ibraz ettikten sonra, vergi dairesince aynı gün, aynı gün yapılmasının mümkün olmaması halinde ertesi iş günü içinde, mükelleflerin işyerinde yapılacak bir yoklama ile işe başladıkları tespit edilir. Yapılan yoklamanın sonucuna göre mükellefe vergi numarası verilerek, mükellefiyet başlar.

İşe başlama bildiriminin serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir tarafından imzalanmış veya yeminli mali müşavirlerce tasdik edilmiş olması halinde vergi numarası hemen verilir ve işe başlamanın tespiti için yapılan yoklama 30 gün içinde yapılır.

Vergi mükellefiyetinin başlaması ile mükelleflerin vergilendirmeye yönelik beyanname verme, vergi ödeme, ödeme kaydedici cihaz alma ve vergi levhası tasdik ettirme gibi yükümlülükleri de başlamış olur.

VERGİ LEVHASI İLE İLGİLİ İŞLEMLER

İlk defa işe başlayan gelir vergisi mükellefleri (Kazancı basit usulde tespit edilenler dahil) kırtasiyelerden elde edilecek boş vergi levhasına, ad, soyad veya unvan, adres ve işe başlama tarihini içeren bilgileri yazarlar. Doldurulan vergi levhası işe başlama tarihinden itibaren **1 ay** içinde vergi dairesi yetkililerine tasdik ettirilir.

Mükellefler, vergi levhalarını, defterlerini tutmak üzere sözleşme düzenledikleri veya işletmelerde bağımlı olarak çalışan ve 3568 Sayılı Kanuna göre yetki almış serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya beyannamelerini tasdik eden yeminli mali müşavirlere de tasdik ettirebilirler.

İşe başlama tarihinden itibaren 1 aylık süre içinde vergi levhalarını tasdik ettirmeyen mükelleflere vergi dairesince özel usulsüzlük cezası uygulanır.

ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLA İLGİLİ İŞLEMLER

- İlk defa işe başlayıp ödeme kaydedici cihaz kullanması gereken mükellefler işe başlama tarihinden itibaren **30 gün**, kalkınmada öncelikli yörelerde **60 gün** içinde ödeme kaydedici cihaz almak ve kullanmak zorundadır.
- Ödeme kaydedici cihaz alan mükellefler, satın aldıkları cihazları iktisap tarihinden itibaren **15 gün** içinde bağlı buldukları vergi dairesine bir dilekçeyle kaydettirmek zorundadır. (Dilekçenin ekinde alış faturası örneği, cihaz sicil numarası, cihazdan alınan bir fiş örneği ve gerekli bilgiler olmalıdır.)
- Ödeme kaydedici cihaz alan mükellefler, kullanmak üzere aldıkları her cihaz için ayrı ayrı olmak kaydıyla “Ödeme Kaydedici Cihazlara Ait Levha”yı yukarıda belirtilen **15 günlük** süre içinde bağlı oldukları vergi dairesinden ararak, müşterilerin görebilecekleri bir yere, cihazın üzerine asmalıdır.

Akaryakıt pompalarına bağlanacak ödeme kaydedici cihazların kaydı, cihaz ruhsatnamesine şerh düşülerek yapılmakta olup, “Ödeme Kaydedici Cihazlara Ait Levha”nın alınma zorunluluğu yoktur.

MÜKELLEFİYETTE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLERİN BİLDİRİLMESİ

Mükellefler adres, iş veya işyerlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 ay** içerisinde dilekçeyle bağlı oldukları vergi dairesine bildirmek zorundadırlar.

Değişikliklerin 1 ay içinde bildirilmemesi halinde vergi dairesince ikinci derece usulsüzlük cezası uygulanır.

▪ Adres Değişikliklerinin Bildirilmesi

Adres değişikliği bir yerden diğer bir yere nakil suretiyle olabileceği gibi aynı yerdeki cadde, sokak veya kapı numarasının değişmesi şeklinde de olabilir.

Adres değişikliği vergi dairesi değişikliğini de gerektiriyor ise mükellefler ister yeni kayıt yaptıracakları vergi dairesine veya isterlerse ayrıldıkları vergi dairesine **1 aylık** süre içerisinde, dilekçeyle başvurabilirler.

Farklı vergi daireleri yetki alanı içinde ilave işyeri açılması veya adres değişikliği nedeniyle yeni mükellefiyet tesisi halinde ilk işe başlamada ibraz edilen belgeler yeni vergi dairesine ibraz edilmelidir.

Adres değişikliğinde vergi levhası eski vergi dairesince geri alınmaz. Değişen bilgilerin üzeri okunacak şekilde çizilmek ve yenisi yazılmak suretiyle yeni levha, onaylatma dönemine kadar kullanılmaya devam edilir.

▪ **İş Değişikliklerinin Bildirilmesi**

Mükelleflerin işlerinde meydana gelen bazı değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren **1 aylık** süre içerisinde, bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeleri gerekir.

Bildirilmesi zorunlu iş değişiklikleri şunlardır:

- **Yeni Bir Vergiye Tabi Olmayı Gerektiren Değişiklikler:** Yeni bir vergiye tabi olmayı gerektiren değişikliğe örnek olarak inşaat işiyle uğraşan bir kurumun sigortacılık yapmaya başlaması ve bundan dolayı kurumlar vergisi mükellefiyeti yanında Sigorta Muameleleri vergisi mükellefi de olması verilebilir.
- **Mükelleflikten Muaflığa Geçme:** Mükelleflikten muaflığa geçmeye örnek olarak ticari kazancı dolayısıyla gelir vergisine tabi olan kişinin, esnaf muaflığının şartlarını sağlamasıyla gelir vergisinden muaf olması verilebilir.
- **Mükellefiyet Şeklinde Değişiklik:** Mükellefiyet şeklinde değişikliğe örnek olarak basit usulde vergilendirilen mükellefin belirlenen hadleri aşması nedeniyle gerçek usulde vergilendirilmeye başlanması verilebilir.

▪ **İşletmede Değişikliğin Bildirilmesi**

Mükellefler işyeri sayısında meydana gelen artış veya azalışları, bağlı buldukları vergi dairelerine, değişiklikten itibaren **1 aylık** süre içerisinde, dilekçe ile bildirmek zorundadırlar.

MÜKELLEFİYETİN SONA ERMESİ

▪ **İşi Bırakma**

İşi bırakma; vergiye tabi olmayı gerektiren işlemlerin tamamen durdurulması ve sona ermesi demektir. İşlerin herhangi bir sebep yüzünden geçici bir süre durdurulması işi bırakma sayılmaz. Bu durumda mükellefiyet ile ilgili ödevler devam eder.

▪ **İşi Bırakma Bildirimi**

Mükellefiyetin başlangıcında işe başlamayı bildirmek zorunda olan mükellefler, işi bıraktıklarında da bu hususu işi bırakma tarihinden itibaren **1 ay içinde** ilgili vergi dairesine bildirmek zorundadırlar.

İşi bırakan mükelleflerin işi bıraktıklarını, “İşe Başlama/İşi Bırakma Bildirimi” veya dilekçe ile vergi dairesine bildirmeleri gerekmektedir. Bildirimle ilgili form vergi dairelerinden ya da Gelir İdaresi Başkanlığı’nın internet sitesi olan www.gib.gov.tr adresinden indirilmek suretiyle elde edilebilir.

Mükelleflerin işi bıraktıklarını 1 ay içinde bildirmemeleri halinde vergi dairesince ikinci derece usulsüzlük cezası uygulanır.

ÖLÜM HALİNDE MÜKELLEFİYETİN SONA ERMESİ

Vergi Usul Kanununa göre ölüm, işi bırakma olarak kabul edilir. Ölüm halinde işi bırakma mirası reddetmemiş mirasçılar tarafından ölüm tarihinden itibaren **1 ay** içinde vergi dairesine bildirilmelidir. Mirasçılardan herhangi birinin ölümü bildirmesi yeterlidir. Ölüm bildiriminin süresinde yapılmaması halinde mirasçılar adına usulsüzlük cezası kesilmektedir. Mirası reddetmemiş mirasçıların her biri ölen şahsın vergi borçlarından hisseleri oranında sorumludur.

▪ **Ölüm Sonucunda Mirası Reddetmemiş Mirasçılara Düşen Ödevler**

- Mirasçılar, ölen mükellefin ölmeden önceki dönemlerle ilgili fiil ve işlemlerinden kaynaklanan usulsüzlük, özel usulsüzlük, vergi ziyayı gibi vergi cezalarından sorumlu değildir; fakat mirasçıların gecikme zammı ve gecikme faizlerinden dolayı sorumlulukları devam eder. Ölüm halinde vergi cezaları düşer.

- Mirasçıların, ölen mükellefin, ölüm tarihine kadar faaliyette bulunduğu kıst döneme (bir takvim yılından daha az olan dönem) ilişkin beyannameleri vermeleri ve beyan edilen matrah üzerinden hesaplanan vergileri ödemeleri gerekir.
- Mirasçıların yıllık gelir vergisi beyannamesini ölüm tarihinden itibaren **4 ay** içinde, KDV beyannamesi ve muhtasar beyanname gibi beyannameleri ise bu beyannamelerin kanunen verilme sürelerine **3 ay** eklenmek suretiyle bulunacak süre içinde vermeleri gerekmektedir. Beyannamelerdeki matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerin de yine aynı süreler içinde ödenmesi gerekmektedir. Ayrıca ölen mükellefin ölüm tarihi itibarıyla içinde bulunulan geçici vergi dönemine ait geçici vergi beyannamesi verilmez ve geçici vergi ödenmez.

▪ **Mirasçıların Ölen Mükellefin Yerine İşe Devam Etmeleri Durumunda Yapılması Gerekenler**

- Mirasçılar, ölen mükellefin yerine işe devam etmeyi istemeleri durumunda, ölen kişiye ait olan defter ve belgeleri hesap dönemi sonuna kadar kullanabileceklerdir. İçinde bulunulan hesap döneminin son ayında da, yeni hesap döneminde kullanacakları defterlerini tasdik ettirecek ve belgelerini bastıracaklardır.
- Mirasçıların ölen mükellef adına işe devam etmeleri durumunda, ölen mükellefe ait ödeme kaydedici cihazın bu kişilerce kullanılması, ancak ödeme kaydedici cihazın hafızası değiştirilmeden mali bilgilerinin tespit edilmesi, cihaz üzerinde mükellefiyete ilişkin bilgilerin düzeltilmesi ve yeni ödeme kaydedici cihaz levhası çıkartılması ile mümkün olacaktır.

MÜKELLEFİYETİN SONA ERMESİ HALİNDE BEYANNAME VERME SÜRELERİ

- İş bırakan gerçek usulde gelir vergisi mükellefleri, yıllık beyannamelerini işin bırakıldığı takvim yılını **izleyen yılın Mart ayının 15'inci günü akşamına kadar** verir.

- İşi bırakan basit usul gelir vergisi mükelleflerinin, gelirlerinin sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olması halinde beyannamelerini **izleyen yılın Şubat ayının 15'inci günü akşamına kadar** ilgili vergi dairesine vermeleri gerekir.
- KDV, Gelir Stopaj, Damga Vergisi vs. gibi vergilere ilişkin beyannameler izleyen ayın **normal beyanname verme sürelerinde** verilir.

VERGİ DAİRESİNCE İŞİ BIRAKMIŞ SAYILMA

- İşi bıraktığını bildirmeyen mükellefin işi bıraktığının idarece tespit edilmesi,
- Yapılan araştırma ve yoklamalar sonucunda bilinen adreslerinde bulunamaması ve başka bir adreste faaliyetine devam ettiğine dair herhangi bir bilgiye ulaşılamaması,
- Başka bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde sahte belge düzenlemek için mükellefiyet tesis ettirdiği incelemeye yetkili olanlar tarafından tespit edilen ve düzenlenen raporda mükellefiyetinin devamının gerekli olmadığını belirtilmesi,

hallerinde mükellefiyet kaydı vergi dairesince silinir ve bu durum, ilgili kamu kurum ve kuruluşu ile kamu kurumu niteliğindeki meslek üst kuruluşuna da bildirilir. Mükellefiyet kaydının silinmesi mükellefin işi bırakmasından önceki döneme ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacağı gibi bu tarihten sonra faaliyette bulunduğu tespit edilmesi halinde bu dönemlere ilişkin vergilendirmeye ve sahte belge düzenleme fiilini işleyenler hakkında kovuşturma yapılmasına ve ceza uygulanmasına engel olmaz.

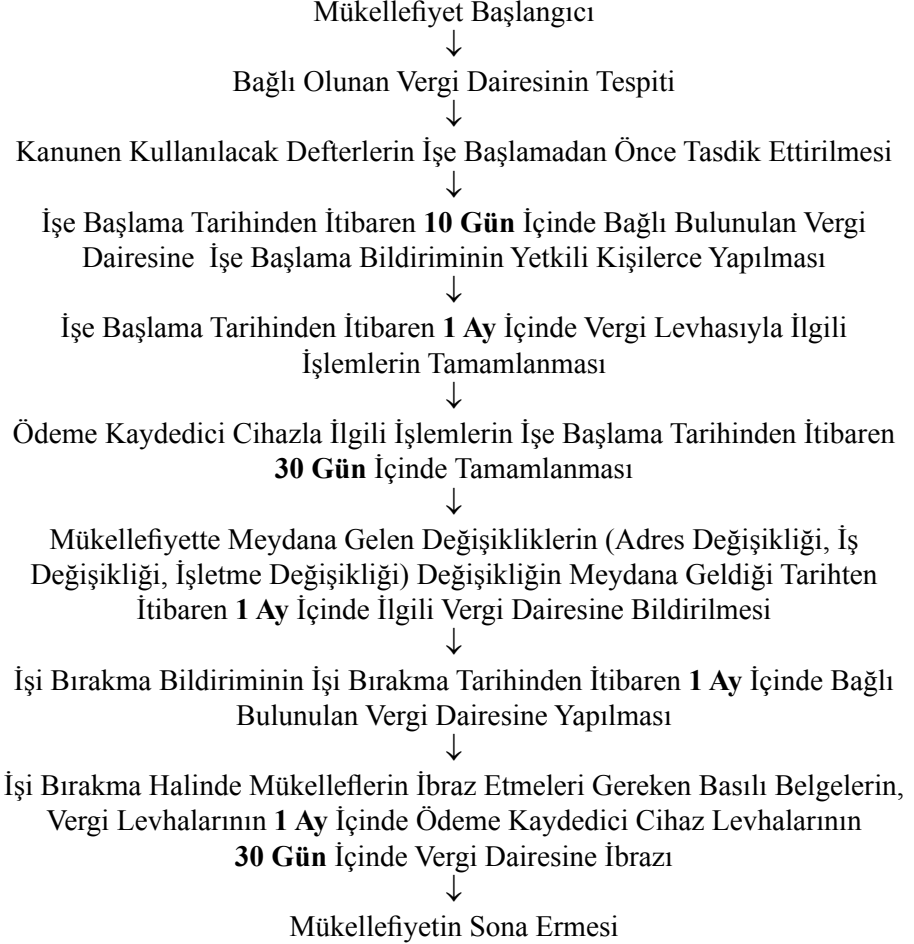
İŞİ BIRAKAN MÜKELLEFLERİN YAPMASI GEREKEN İŞLEMLER

İş bırakan mükelleflerin, aşağıdaki belirtilen işlemleri yapmaları gerekir:

- Kullanılması zorunlu belgelerden (Fatura, Sevk İrsaliyesi vb.) en son kullanılan cilt ile hiç kullanılmayan ciltlerin, işi terk dilekçesi ekinde ve terk tarihinden itibaren **1 ay** içinde, ilgili vergi dairesine ibraz edilmesi gerekir.
- İş bırakma halinde ödeme kaydedici cihazın vergi dairesindeki kaydının silinebilmesi için mükelleflerin işi bırakma tarihinden itibaren **30 gün** içinde yetkili servise başvurarak cihaz hafızasında kayıtlı bulunan bilgileri tespit ettirmesi, cihazın kullanıldığı döneme ilişkin mali hafıza raporlarını aldırması, tutanak hazırlatması ve ödeme kaydedici cihaz levhası ile birlikte servis tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren **30 gün** içerisinde ilgili vergi dairesine müracaat ederek kaydını sildirmesi gerekmektedir.

Ayrıca mükellefler işi bıraktıklarını vergi dairesine bildirdikten sonra işin bıraktığı yılı izleyen yıldan itibaren başlamak üzere 5 yıl süreyle defter ve belgelerini saklamak zorundadırlar. Bu süre içinde defter ve belgelerin vergi incelemeye yetkili kişiler tarafından istenmesi halinde ibraz edilmesi zorunludur.

GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİNDE MÜKELLEFİYET SÜRECİ TABLOSU

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ DİLEKCESİ

...../...../.....

..... VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Daireniz vergi kimlik numaralı (T.C. Kimlik No'lu) mükellefiyim. Faaliyetimi Daireniz yetki alanında bulunanadresinden .../.../200.. tarihinden itibaren, yine Daireniz yetki alanında bulunan adresine taşımış bulunmaktayım.

Adres değişikliğinden dolayı gerekli işlemlerin yapılmasını bilgilerinize arz ederim.

AD, SOYAD / ÜNVAN

İMZA

ADRES :

TEL _____ :

E- POSTA :

FAALİYET DEĞİŞİKLİĞİ DİLEKÇESİ

...../...../.....

..... VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Daireniz vergi kimlik numaralı (T.C. Kimlik No'lu) mükellefiyim. Faaliyet konum iken/...../..... tarihi itibariyle bu faaliyetime ek olarak işine başlamış bulunmaktayım.

Bu hususa ilişkin olarak gerekli işlemlerin yapılmasını bilgilerinize arz ederim.

AD, SOYAD / ÜNVAN**İMZA****ADRES :****TEL _____ :****E- POSTA :**

NAKİL İŞE BAŞLAMA DİLEKÇESİ

...../...../.....

..... **VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Daireniz vergi kimlik numaralı (T.C. Kimlik No'lu) mükellefiyim. Faaliyetimi Daireniz yetki alanında bulunan adresinden/...../..... tarihinden itibaren Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün yetki alanında bulunan adresine taşımış bulunmaktayım.

Adres değişikliğinden dolayı nakil işlemlerimin yapılmasını bilgilerinize arz ederim.

AD, SOYAD / ÜNVAN

İMZA

ADRES :

TEL :

E- POSTA :

ŞUBE İŞE BAŞLAMA DİLEKÇESİ

...../...../.....

.....VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Daireniz vergi kimlik numaralı (T.C. Kimlik No'lu) mükellefiyim. adresinde faaliyeti ile uğraşmaktayım .../.../..... tarihinden itibaren adresinde şube işyeri açmış bulunmaktayım.

Bu hususa ilişkin gerekli işlemlerin yapılmasını bilgilerinize arz ederim.

AD, SOYAD / ÜNVAN**İMZA****ADRES :****TEL _____ :****E- POSTA :**

İŞE BAŞLAMA / BIRAKMA BİLDİRİMİ

VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

(VARSA)

ESKİ VERGİ DAİRESİ ADI

VERGİ KİMLİK NO

KİMLİK BİLGİLERİ

1 VERGİ KİMLİK NO

1/a T.C. KİMLİK NO

2 SOYAD } UNVANI
3 ADI }

ADRES BİLGİLERİ

4 İŞYERİ ADRESİ

Mah. / Senu

Cadde / Sokak

Kapı No

Daire No

İşç. Adı

İl Kodu

Posta Kodu

Telefon No

5 İKAMETGAH ADRESİ

Mah. / Senu

Cadde / Sokak

Kapı No

Daire No

İşç. Adı

İl Kodu

Posta Kodu

Telefon No

MÜKELLEFİYET TÜRÜ

MÜKELLEFTİ İŞARTELENMEKTEDİR	VERGİ TÜRÜ	VERGİ TÜRÜ KODU	M	K	Mükellefiyete giriş prizlilik tarihi	M	K	Mükellefiyeye giriş prizlilik tarihi	MÜKELLEFCİ İŞARTELENMEKTEDİR		VERGİ DAİRESİNE DÖKÜLECEKTR		
									AY	YIL	AY	YIL	
6	GELİR VERGİSİ	0 0 0 1							41	KATMA DEĞER VERGİSİ (Geyrek)	0 0 1 5		
7	BASIT USULÜ TİCARİ KAZANÇ	0 0 1 4							42	BANKA VE SİGORTA MÜAMELELERİ VERGİSİ	0 0 2 1		
8	GELİR STOPU	0 0 0 3							43	DAMGA VERGİSİ	0 0 4 0		
9	KURUMLAR VERGİSİ	0 0 1 0							44	AKARYAKIT TÜKETİM VERGİSİ	0 0 4 6		
10	KURUM STOPU	0 0 1 1							45	GELİR GEÇİCİ VERGİSİ	0 0 3 2		
									46	KURUM GEÇİCİ VERGİSİ	0 0 3 3		
									47				

MÜKELLEFİYET ÖZELLİKLERİ

18 İŞLETME TÜRÜ

Geyrek Kipi

Adi ortak

Koöl. Şi.

Adi Kom. Şi.

İşk. Kom. Şi.

Limited Şi.

Anonim Şi.

Kooperatif

Diğer Tüzel Kişiler

19 VERGİ SORUMLUSU (varsa)

20 MERSİLEK ADI (Fasiyete Tarihi)

Wli

Vasi

Kayıym

Kanun Temsilci

İş. Hal. Beyan

Örnek No: 1/2024-4-e Başlatılacak Basımno: 2024
MÜKELLEFİYET ÖZELLİKLERİ

İŞYERİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

21	ÇALIŞAN İŞÇİ VAR MI?	1. İşyerinde	Asgari Ücretli Sayısı		Diğer Ücretli Sayısı		TOPLAM	
		2. İşyerinde	Asgari Ücretli Sayısı		Diğer Ücretli Sayısı		TOPLAM	
22	İŞYERİNİN İŞ SAHİBİNE AIT OLMAMASI DURUMUNDA	İŞYERİNİN	Kira Tutarı	1. İşyeri		2. İşyeri		
23	İŞYERİ SAHİBİNİN	Adı ve Soyadı						
		Vergi Kimlik No. (varsa)						
		Adresi						

ORTAĞIN BAĞLI OLDUĞU VERGİ DAİRESİ	ADI VE SOYADI	İKAMETGAH ADRESİ	ORTAĞIN İDARESİ	ORTAĞIN VERGİ KİMLİK NO	ORTAĞIN BAĞLI OLDUĞU VERGİ DAİRESİ
	24				
	25				
	26				
	27				
	28				

Bu bildirimde işaretlenmiş belandağum vergi türlerinden mükellefiyet kaydımı / / tarihinden itibaren tesisini / silinmesini arz ederim. MÜKELLEFİN / SORUMLUNUN Adı ve Soyadı ____ İmzası ____ Tarih: ____ / ____ / ____	Bildirimde adı ve soyadı yazılı mükellefin ____ / ____ / ____ tarihinden itibaren mükellefiyet tesisinin / tekinin yapılması uygundur. SM ☐ SMMM ☐ YMM ☐ BİLDİRİMİ İMZALAYAN SM, SMMM veya YMM'in <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Adı ve Soyadı</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vergi Kimlik No.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Vergi Dairesi Adı</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bağlı Odasına Oda</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sicil No.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sicillemenin Tarihi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sicillemenin Numarası</td> <td></td> </tr> <tr> <td>İmzası</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kapısı / Mahsi</td> <td></td> </tr> </table>	Adı ve Soyadı		Vergi Kimlik No.		Vergi Dairesi Adı		Bağlı Odasına Oda		Sicil No.		Sicillemenin Tarihi		Sicillemenin Numarası		İmzası		Kapısı / Mahsi	
Adı ve Soyadı																			
Vergi Kimlik No.																			
Vergi Dairesi Adı																			
Bağlı Odasına Oda																			
Sicil No.																			
Sicillemenin Tarihi																			
Sicillemenin Numarası																			
İmzası																			
Kapısı / Mahsi																			

(Bu Bölüm Vergi Dairesi Tarafından Dolandırılmaktadır.)

MEMUR Adı ve Soyadı İmzası	SERVİS ŞEFLİ Adı ve Soyadı İmzası	MÜDÜR YARDIMCISI Adı ve Soyadı İmzası

BİLDİRİME EKLENECEK BELGELER			
Adet	Tarihi	Adet	Tarihi
	Gençlik Kayıtları İçin Nitelikli Çizim Örneği		Şirketin Temsilde Yetkili Kişilerin İkametgah İmzası
	İkametgah İmzası		Şirketlerde: Şirket Ana Sözleşmesi ve Şirketin Temsilde Yetkili Kişilerin İmza Sirküleri
	İmza Sirküleri (Basit Usul Harici)		Ticaret Sicil Gazetesi Müradına Ait Bilgi
	İçgrev, Mülkiyeti İy Sahibi Ait İnc. Vergi Değeri Gösteren Emlak Vergisi Beyanamesine Dışkı Belge, Kiralama ve Kira Kontratı		SM, SMMM veya YMM ile Yapılan Sicillemeye Fotoğrafı (Bildiren SM, SMMM veya YMM Tarafından Tasdik veya İmzalanmış Halinde)
	Nakliye İyile Ulaştırma, Fatura veya Noter Sertifikası Örneği		

**“KALKINMAYA YELKEN AÇMIŞ
BİR TÜRKİYE İÇİN
VERGİNLE RÜZGAR OLMAYA
NE DERSİN?”**

2006 Yılı “Vergi” Konulu Slogan Yarışması
Türkiye Birincisi

Zeynep MAĞRUR
Şırnak Anadolu Lisesi / ŞIRNAK